

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
3.sjöstriflj, Jonas Falck,
0709369079, jonas.falck@mil.se

Ert datum
2020-02-24

Er beteckning

Vårt tjänsteställe, handläggare
FIHM, Erica Axell, 08-562 816 27,
exp-fihm@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Beslut avseende undervattenssprängning v020-021 i område Bonden, Lysekils kommun

Beslut

Försvarsmaktens, org.nr. 202100-4615, anmälan avseende undervattenssprängningar i område Bonden, v020-021 mottagen den 24 februari 2020 föranleder inte någon åtgärd från Försvarsinspektören för hälsa och miljö (FIHM) sida. Den anmälda åtgärden kan således genomföras under förutsättning att den görs i enlighet med inlämnat underlag.

Upplysningar

FIHM kan komma att förelägga om försiktighetsmått eller besluta om begränsningar av verksamheten om risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön uppkommer.

I det fall omfattande fiskdöd eller andra avvikelser som bedöms medföra risk för negativ påverkan på naturmiljön inträffar bör FIHM kontaktas utan dröjsmål.

Bakgrund

Anmälan om sprängning i vatten inkom till FIHM från 33.mrdiv, Försvarsmakten, den 24 februari 2020.

Anmälan avser 9 stycken laddningar à 110 kg sjunkbomb och MDC02. Sprängning sker mot oapterad sjunkbomb med MDC och ROV-E. Det sprängområde som ska nyttjas är sprängområde Bonden, Lysekils kommun.

(IM)

Omfattning i bottenytan är i underlaget angiven som 167,4-254,5 m² för laddningar som detonerar på botten, vilket är i enlighet med den beräkningsmodell som Försvarsmakten har tagit fram för beräkning av bottenyta i samband med sprängning i vatten. Anmälningsskyldig sprängning i vatten får omfatta högst 3000 m² enligt 19 § förordning (1998:1388) om vattenverksamheter.

Omfattning i vattenvolym är angiven till 1629,5-3053,5 m³ vilket är beräknat enligt samma beräkningsmodell som hänvisats till ovan.

Verksamheten är planerad till den 17-20 maj 2020 och kommer att genomföras dagtid. Verksamheten genomförs som ett moment i övningen Aurora 20.

I anmälan har Försvarsmakten angivit följande avseende miljöpåverkan:

Enligt marinbiologisk kalender är tumlartätheten i området liten eller inte klarlagd. Utanför sprängområdet på ön Bonden finns ett fågelskyddsområde från 1:mars till 31:a juli. Ön ligger väl utanför området och säkerhetsavståndet för badande människor enligt Reglemente Sjösäkerhet vapen. Ett område med förekomst av Knubbsäl ligger utanför sprängområdet på ett större avstånd. Området ligger långt utanför säkerhetsavståndet för badande människor. I den marinbiologiska kalendern framgår inga andra värden avseende övrigt marint liv så som t.ex. fisk under avsedd tidsperiod.

I anmälan har Försvarsmakten även åtagit sig följande försiktighetsmått som ämnas vidtas i samband med sprängningarna:

1. Sändning med skroffast sonar i så lågt frekvensband möjligt, samt ”ramp-up” från låg ljudnivå till högre. Detta i syfte att skapa en obehaglig vistelse i närområdet för framförallt för tumlare och knubbsäl samt övrigt djurliv för att möjliggöra att dessa hinner lämna området innan sprängningar genomförs. (Tumlare ekolokaliserar med högfrekventa klickljud mellan 110-150 kHz, men kan noterar ljud upp till 180kHz).
2. Kontroll med sonar efter eventuella fiskstim och annat djurliv. För att skingra fiskstim kan upprepade snabba frekvensskiften med skroffast sonar genomföras. (goda personliga erfarenhet)
3. Bulleralstrande åtgärder i form av förhöjt varvtal samt gaspådrag av propeller och maskin.
4. Optisk kontroll. Den optiska kontrollen är begränsad då det är svårt att observera djurliv inom ett större område. För att säkerställa området krävs att fartyget eller mindre båt görs en förflyttning och kontroll i området innan momentet påbörjas. Den optiska övervakningen förutsätter även att djurlivet uppsöker ytan i ”rätt tillfälle” för att det skall observeras. Vid

observation avvaktas sprängning i förhoppning att observerade individer hinner transportera sig ifrån området.

5. Dokumentation efter sprängning genomförs.
6. Marinbiologisk kalender samt övrig dokumentation avseende djurlivet i området är kontrollerat.

Anmälan remitterades till Länsstyrelsen i Västra Götalands län (Länsstyrelsen) den 25 februari 2020. Länsstyrelsen inkom med svar den 19 mars 2020 där de meddelade att de inte hade några synpunkter avseende den anmälda verksamheten under förutsättning att åtgärden genomförs i enlighet med anmälan.

Länsstyrelsen önskar även ta del av dokumentationen gällande sprängningarnas miljöpåverkan t.ex. med avseende på fiskdöd, vilka arter som noterades och ungefärlig mängd. Länsstyrelsen påminner även om att yrkesfiskets organisationer i god tid innan den planerade sprängningen bör informeras om kommande åtgärder.

SFPO (Sveriges fiskares producentorganisation) har vid tidigare liknande verksamhet anfört att de önskar information om när övningar med sprängning äger rum samt att Försvarsmakten i samband med verksamheten ska ta största möjliga hänsyn till fisket. En kopia av detta beslut skickas därför till SFPO.

Skäl för beslut

Bedömning

FIHM gör bedömningen att den anmälda sprängningen i vatten är att betrakta som en anmälningspliktig verksamhet enligt 11 kap. 9 a § miljöbalken (1998:808) och 19 § punkt 5 i förordning (1998:1388) om vattenverksamhet och att anmälningsplikten därmed är uppfylld.

FIHM vill omgående bli informerad i de fall avvikelser som kan orsaka olägenhet för miljön inträffar. Detta för att vid behov ha möjlighet att agera skyndsamt i rollen som Försvarsmaktens tillsynsfunktion.

Under förutsättning att den anmälda verksamheten utförs i enlighet med uppgifterna i anmälan gör FIHM bedömningen att åtgärden kan ske på ett miljömässigt godtagbart sätt.

Tillämpliga bestämmelser

Detta beslut har fattats med stöd av 2 kap. 4 § miljötillsynsförordningen (2011:13), 11 kap. 9 a § och 26 kap. 21 § miljöbalken (1998:808) samt med hänvisning till 2 kap. 2, 3, 6-7 §§ miljöbalken och 23 § 2a p. förordning (1998:1388) om vattenverksamheter.

Detta beslut är fattat med stöd av FIHM:s delegationsordning, fastställd den 23 mars 2020 (FM2020-1117:2).

Erica Axell
miljö- och hälsoskyddsinspektör

Ida Mattsson
miljö- och hälsoskyddsinspektör

Sändlista

FM

För kännedom

3.sjöstriflj (avsett för Jonas Falck)
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Sveriges Fiskares Producentorganisation (via peter@sfpo.se)

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till regeringen, men skickas till Försvarsinspektören för hälsa och miljö, 107 85 Stockholm.

Ange vilket beslut som överklagas, vilken ändring som begärs samt vilket stöd som åberopas för ändringsyrkandet. Skrivelsen ska vara undertecknad.

För att överklagandet ska kunna prövas ska det ha inkommit till FIHM inom tre veckor från den dag mottagaren tog del av detta beslut.